

ZVONČEK

□ 1 □ 9 □ 3 □ 8 □

• LETNIK XXXIX •

Vsebinska deseterga zvezka

	Stran
1. B. V. Radoš: Svetonočna uspavanka, Pesem	217
2. Vinko Bitenc: Čudodelno Miklavževo darilo. Ilustriral Mirko Šubic	218
3. Ivan Kraljič: Potovanje na sveti večer	222
4. K polnočnici v češki vasi, Pesmica s sliko	224
5. Ivo Peruzzi: Naša Asta	225
6. Angelčkov božični doživljaj	226
7. Franjo Čižek: Mihec Pihec in šolski zvonec, Ilustriral Francè Podrekar	228
8. Mara Novakova: Najmanjše drevesce, Božična pravljica	230
9. Ivan Razpotnik: Skrivnost zelene jame, Čudoviti doživljaji dveh dečkov, Konec I. dela	232
10. E. L. Gangl: Katka popeva, Pesem	233
11. Vrabčkov Miklavž	234
12. Božične svečice, Norveška povest	235
13. Kje otrok si zlatolasi? Pesmica s sliko	237
14. Pastuškin: Božični utrinki, Pesem	237
15. F. S.: Mladi črnošolec, X. Čudoviti stotak	238
16. Miklavža čakamo, Pesmica s sliko	239
17. Pismo gospodu Doropoljskemu	240
18. »Zvonček« v letu 1939,	240
19. Zastavice za brihtne glavice	Tretja stran ovitka
20. Stric Matic — s košem novic	Četrta stran ovitka

Slika na ovitku predstavlja mesto Metliko. (Foto M. Tičar.)

„ZVONČEK“ ni namenjen samo domači mladini, ki ji je že 38 let najboljši prijatelj, zabavnik in učitelj. Vsak mesec mora njegov vabeči glas s sveto materino besedo toplo objeti tudi našo deco v sosednjih deželah, pa v Nemčiji, Franciji, Belgiji, na Nizozemskem, v Ameriki in Argentini. Tretjina slovenskih otrok živi v inozemstvu. Naše gesto je: Mal položi dar, deci na oltar. Starši, učitelji, naročajte **„ZVONČEK“** svojim otrokom! Domoljubi, podprite idealno narodno akcijo!

Pokažite in priporočajte »Zvonček« svojim znancem! Nabirajte pridno listu novih naročnikov! Čim večji bo krog »Zvončkarjev«, tem lepša in obsežnejša bo vsebina našega lista!

»ZVONČEK« izhaja v zvezkih vsak mesec (razen julija in avgusta) in stane v naprejšnjem plačilu za vse leto 30 din, za pol leta 15 din, za tretjino leta 10 din.

Posamezni zvezki so po 3 din.

Uprava in uredništvo **»Zvončka«** sta v Ljubljani, Krakovski nasip 22. Rešitev ugank, nalog itd. sprejemamo le prvih 14 dni po odpravi vsakega zvezka. Glavni in odgovorni urednik: Dr. Pavel Karlin

List izdaja in zalaga Konzorcij **»Zvončka«**, ki mu načelujeta Nilka Potočnikova in Engelbert L. Gangl

Tiska Učiteljska tiskarna v Ljubljani (predstavnik Francè Štrukelj)

List s podobami za mladino

Leto 39

*

December 1938

*

Štev. 10

Svetonočna uspavanka

Le zakaj ne spiš nocoj,
srček zlati,
saj prepeva nad teboj
tvoja mati:
Aja, aja, aja ...

Ko bo v cerkvi polnoči
ura bila,
angelska se oglasi
pesem mila:
Aja, aja, aja ...

Zvezde sijajo z neba
ti v obrazek,
burja žvižga kar se da:
mrazek, mrazek!
Aja, aja, aja ...

Dete betlehensko spi,
še ti spančka,
o čudesih te noči
sladko sančkaj ...
Aja, aja, aja ...

B. V. Radoš

Čudodelno Miklavževo darilo

Veliki lepaki po oglih predmestja so oznanjali Miklažev večer.

Otroci so se iz šole gredoč ustavljali ob lepakih, ki so z velikimi, rdečimi in črnimi, okorno pisanimi črkami vabili mladino pa tudi odrasle na večer, »ko bo sv. Miklavž s svojim spremstvom prišel iz nebes in obdaroval pridne otroke.«

V gornjem robu lepaka je bil narisán Miklavž z dolgo, častitljivo brado in z velikansko škofovsko mitro na glavi; v spodnjem robu pa se je režal parkelj s košem na hrbtu, z vilami v kosmatih krempeljih in z dolгим rdečim jezikom.

Tega (parklja namreč) so se otroci najbolj bali.

»Ravno takle parkelj bo v dvorani,« je razlagal Jožek, precej poreden deček, ki je rad lučal kameenje. »O, jaz že ne grem v dvorano!«

»Jaz se ga pa nič ne bojim,« se je zasmel Ferdo, močan deček, največji in najstarejši med otroki.

»Lansko leto je bil Korbarjev Gustel, tisti šofer iz naše ulice, napravljen za parklja. Me je mislil v koš potlačiti, pa sem mu ušel.«

Dečki so se zasmeli, deklice so jih gledale postrani.

Primškova Mara je dejala:

»Ničesar vam ne bo Miklavž prinesel, da veste, zato ker se norčujete.«

Vrhovčeva Štefka pa je dostavila:

»In ker ne verjamete, da pridejo parklji naravnost iz pekla.«

»Miklavž pa iz nebes, kajne?« se je porogal Ferdo.

Deklice so užaljene odšle naprej, nekateri dečki so se še krohotali, drugi so utihnili.

Med temi je bil najbolj miren in tih droben, bled fantek, oblečen v oguljeno, tenko suknjico. Roke je držal v žepih, pod pazduho je stisnil k sebi šolsko torbico.

Ko so se tovariši že porazgubili po stranskih ulicah, je on še zmeraj stal ob lepaku in strmел vanj.

Kako rad bi bil enkrat na takemle Miklavževem večeru! Še nikoli ni bil in menda tudi letos ne bo. Kako neki, ko pa tistih dveh dinarjev za vstopnino ne premore. Tudi oče, ki že dolgo časa leži bolan, mu jih ne more dati in ne mamica, ki hodi vsak dan streč gospodi, da se morejo prav skromno preživeti. Pa če bi tudi šel v dvorano, kaj bi mu koristilo, ko bi mu pa Miklavž najbrže ničesar ne prinesel; le še bolj žalosten bi bil, ko bi videl srečne obraze tovarišev. Po navadi nosi Miklavž samo bogatim, ali vsaj otrokom od bolj premožnih staršev. Najbolj siromašnim pa le malo ali nič ne prinese.

In tega— tega zadnjega najbolj — deček ni mogel razumeti...

Usodil si je celo podvomiti o Miklavževi pravičnosti in se je v tistih mislih mrko zagledal v Miklavževo sliko.

Nenadno je za njim nekaj zaropotalo.

Deček se je ozrl in zagledal starrega, sivega gospoda, kako mu je na zledenelih tleh zdrknila palica iz rok, sam pa se je oprijel zidu, da bi ne padel.

Peter — tako je bilo dečku ime — je urno skočil tja, pobral palico in jo potisnil staremu gospodu v tresočo se roko.

»Zbogom, dečko, zbogom. Torej — Kvedrov Peter si?« A Peter zadnjih besed že ni več slišal. Zavil je za ogel in stekel po ulici, na koncu

»Hvala, hvala lepa,« se je prijazno smehljajal gospod. »Čigav pa si, fantek?«

»Kvedrov Peter sem, iz barake,« je vljudno odgovoril deček.

»Kvedrov Peter, Kvedrov Peter,« je ponavljajal gospod, kakor bi si hotel ime vtisniti v spomin.

»Gledaš Miklavža tam na sliki, a? Ali ti bo kaj prinesel?«

Peter je povесil glavo.

»Ne vem; mislim pa, da ne, ker Miklavž samo bogatim nosi.«

»Tako? No, le priporoči se mu, nemara se te bo le spomnil.«

Gospod je stopil pred lepak, si nataknil očala in bral.

»Zdaj pa grem domov, zebe me že,« se je po kratkem čakanju opogumil Peter. »Zbogom!«

katere so stale, že izven predmestja, dve, tri barake, prebivališča mnogih siromašnih družin...

*

Dvorana je šumela, žvrgolela od drobnih glasov otrok, ki so z žarečimi očmi, z jasnimi lici pričakovali, kdaj se odgrne zastor in se prikaže na odru sveti Miklavž z vsem svojim sijajnim spremstvom.

V sprednjih vrstah so sedele matere, očetje z otroki v naročju, ob straneh dvorane se je gnetla mladina, zadaj pa so stali štirinajst-, petnajstletni in tudi starejši dečki, šolarji, vajenci in drugi.

Od tam je prihajal največji hrup. Nekateri so žvižgali, ploskali in se smejali na račun parkljev.

Najbolj glasen med njimi je bil Ferdo, ki je venomer zatrjeval, da prav gotovo ne bo molil, zlasti pa ne, če bo Korbarjev Gustel, tisti šofer, med parklji.

Slednjič je pozvonilo, luči v dvorani so ugasnile, kakor na povelje je vse utihnilo.

Zastor se je odgrnil in na oder se je prikazal sveti Miklavž v vsej svoji nebeški gloriiji. Na levi in desni strani Miklavža sta stala angela, eden z veliko, zlato knjigo, drugi s košem daril ob sebi.

Zadaj za Miklavžem pa so čepeli na vso moč grdi parklji, — kakšen ducat jih je bilo — ki so renčali, kazali zobe in jezike, da je otroke v dvorani kar zona spreletavala.

Vodja parkljev je bil Lucifer ali Mefisto. Ta je slonel ob strani odra, in če so se njegovi podložni le preveč razposajeno vedli, jih je brž ustrahoval.

Nekaj minut je preteklo, preden se je dvorana umirila, potem je z dostojanstvenim, globokim glasom izpregovoril sveti Miklavž:

»Dragi moji otroci! Spet se je približal večer, ko sem iz daljnih nebes prišel med vas, da vas pozdravim, razveselim in obdarujem, pa tudi pokaram in kaznujem vse tiste, ki med letom niso bili dovolj pridni, ubogljivi in...«

Pri teh besedah Miklavževih so parklji strahovito zatulili; dva, trije so hoteli planiti v dvorano; še ukaz Mefistov, naj bodo mirni, ni zalegel.

V dvorani je nastal vrišč in jok.

»Mir!« je zapovedal Miklavž in parklji so takoj ubogali ter se potuhnil po tleh.

Miklavž pa je nadaljeval:

»Vsak bo obdarovan po svojem zasluženju. Pridne, ubogljive otroke bom bogato obdaril, poredne, neubogljive pa prav malo ali celo nič. Če se bodo pa do prihodnjega mojega praznika poboljšali, bom vesel in zadovoljen. Pozdravljeni, otroci!«

Po teh uvodnih besedah Miklavževih se je pričelo razdeljevanje daril.

Angel s knjigo je bral po vrsti imena otrok, ki so bila vpisana v knjigi.

Poklicani so prihajali na oder, odgovarjali na prijazna vprašanja Miklavža in se z darili srečni vračali v dvorano.

Seveda je bilo med njimi tudi več takih, ki niso znali, ali niso hoteli odgovoriti na Miklavževa vprašanja.

Tedaj so morali posredovati parklji, ki so dotičnega hitro zgrabili in ga vleкли za oder — v pekel.

Med tistimi je bil tudi Ferdo.

Ko ga je Miklavž vprašal, koliko je bogov, je predrzno odgovoril:

»Kolikor je v gozdu štorov!«

Parklji so zarjovel, zapiskali in kakor bi trenil, je bil Ferdo med obsojenci za odrom.

Kup daril pa se je manjšal in manjšal.

»Kvedrov Peter,« je zaklical angel, držeč v roki velik zavoј.

V dvorani se ni nihče oglasil.

Angel je ponovil ime enkrat, dvakrat — a odziva ni bilo.

Zato je podal zavoј svetemu Miklavžu. Na zavoju je bil prilepljen listek s sledečo vsebino:

— Pridnemu Petru Kvedrovemu poklanja to darilo v imenu neznanega gospoda — sveti Miklavž.

»Kvedrov Peter!« je sam Miklavž še enkrat poklical — a tudi zdaj se deček ni oglasil.

Miklavž je položil zavoj na stran, angel pa je nadaljeval s klicanjem naslednjih imen...

*

V sobici predmestne barake je kljub pozni nočni uri še zmeraj gorela luč.

Kraj bolnega očeta Kvedra je ležal še drug bolnik: mali Peter.

Pred dnevi, tik pred Miklavževim praznikom, se je bil v letni obleki prehladil in obležal.

Pretila mu je težka zavrtna bolezen — pljučnica. Baš na Miklavžev večer se je kriza bližala vrhuncu in obupana mati Petrova je vso noč prebdela ob postelji bolnega sinčka.

Za zdravnika žal ni bilo denarja. Kvedrovka si je pomagala z domačimi zdravilnimi čaji in je zaupala v — božjo pomoč.

Nemara še huje kakor mater, je bolezen sinčkova zadela očeta Kvedra.

Dejal je ženi:

»Tam v omari, pod tisto škaflo, so zadnji dinarji; hranil sem jih za najhujše. Jaz jih tako ne bom potreboval, ker vem, da nikoli več zdrav ne bom. Vzemi denar, žena, pa pojdi po zdravnika.«

Svetlo je pogledala Kvedrovka moža.

»Saj res,« je šepnila, a preden je šla tja, k omari, se je že premislila.

»Ne mož, ni treba, nocoj še ne. Trdno upam, da bo Petru odleglo. Če mu ne bo, grem jutri po zdravnika.«

Kvedrovka se je namreč spomnila, da je že šestega v mesecu, a

stanarine še ni poravnala. Tisti denar bi ji prišel ravno prav, ker zdaj se tako malo zasluži s pospravljanjem pri gospodi.

In res ni šla po zdravnika.

Čim bolj se je bližala polnoč, tem huje je postajalo Petru.

Strašna vročina ga je dušila, v blodnih sanjah je zdaj kričal zdaj se je smejal pa spet stokal in zdihoval.

Proti jutru se je stanje toliko zboljšalo, da je bolnik postal bolj miren.

A kriza še ni minila...

Okrog desetih dopoldne je nekdo potrkal pri Kvedrovih.

Mati je šla odpirat.

Na pragu je stal mlad moški.

»Ali tu stanujejo Kvedrovi?« je vprašal.

»Da! jaz sem gosposinja; kaj pa je, prosim?«

»Imate sina Petra, kajne?«

»Da; pa kdo ste, prosim? Stopite noter.«

Tujec je vstopil.

»Tako vam razložim. Sem namreč sluga pri zdravniku dr. Pravcu, že starem gospodu. Vaš fantek mu je pred tednom, ko se je naš gospod mudil tod po opravkih, pobral palico na ulici, ker mu je zaradi spolzkih tal izpodrsnilo. Ta vljudnost je našega gospoda tako ganila, da je poizvedel za dečkovo ime in naročil zanj pri Miklavžu tole. Ker Petra sinoči ni bilo v dvorani na Miklavževem večeru, so nam zavoj poslali nazaj na naš naslov. Zdaj pa ga jaz prinašam vašemu sinčku...«

Mati je presrečna sklenila roki in pogledala moža, ki se je na pol dvignil v postelji.

A tudi Peter se je med pogovorom nekako čudežno predramil in radovedno motril tujca, ki se je nato poslovil in šel.

»Mamica, pokaži, kaj mi je prinesel Miklavž!« je zaklical Peter in mu je mati komaj ubranila, da ni skočil iz postelje. Položila je zavoj predenj in ga razvila. Oče in mati sta strmela, Peter se je blaženo smehljaj.

Pred njim je ležala lepa nova zimska obleka, čevlji, topla zimska srajca in še več drugih stvari, med temi nekaj orehov in slaščic.

Peter je bil od sreče ves solzan.

Z belo drobno roko je božal obleko in kakor da bi bila v njej čudežna zdravilna moč, so se dečku

jasnila lica, vročica je izginjala in bi bil najrajši kar vstal ter si pomiril obleko.

A vstati ni smel, mamica ga ni pustila. Naslednjega dne se je oglašil v baraki sam dr. Pravec.

»Križa je prestana,« je zadovoljno kimal, »in dečku še zdravil ne bo treba. Saj ga je menda ozdravilo na čudežen način Miklavževo darilo samo...«

Čez nekaj dni je Peter že spet hitel v šolo. V lepi topli zimski obleki se je počutil tako srečnega, veselega in zadovoljnega, kakor še nikoli dotlej.

Sklenil je, da svojega dobrotnika in svetega Miklavža nikoli v življenju ne bo pozabil...

* * *

Ivan Kraljič

Potovanje na sveti večer

Medved je pomolil nos iz brloga pa ga brž potegnil nazaj. Sneg se je usipal kakor če raztrgaš pernico. »Kaj bi hodil v to neurje, ko mi ni treba?« je zagodrnjal in se vrnil na ležišče. Odprl je radio, poslušal pesmice in se zadovoljno pretegoval.

Zadaj v brlogu je nekdo zajokal. Bila je mlada vila, ki je prebivala z medvedom.

»Kaj je spet?« je zamomljal medved.

»Ko me pa zebe, striček!« je plakala vila. »Poslednja drva sem davi požgala, žerjavica dogoreva in zebe me v roke.«

Medved je nejevoljno vstal, posikal v kotu sekiro in godrnjal: »To ima človek za to, ker komu kaj dobrega stori! Zakaj mene ne zebe?

Kožuh bi morala imeti kakor jaz. Ampak je že tako: za dobro delo ne žanješ plačila.« Medved se je namreč zavzel za vilo tisto jutro, ko so njene sestre odletele na hrbtu čapelj v južne kraje.

Potem je izlil svojo jezo na suho smreko, ki jo je s sekiro tako obdeloval, da so trske frčale na vse strani. Nato jih je pobral in nesel v brlog. Naložil jih je na žerjavico, puhal vanjo, da mu je pepel letel v oči, in kmalu je ogenj veselo zaplapolal. »No, ne jokaj več, takoj bo toplot!«

Obrisal si je s šapo oči in se zleknil na ležišče. »Odpri radio!« Toda namesto pesmice je slišal napovedovalčev glas: »Naznanjamo, da se je izgubil deček, po imenu Pepček. Je majhne postave, velikega nosu in ima polhovo kučmo na glavi. Odšel je z doma neznano kam. Najbrže tava po cerkljanskih gozdovih.«

»Po cerkljanskih gozdovih? To je tukaj!« je zavpila vila. »Morava ga iti iskat, stric!«

»Kolikokrat ti bom še povedal, da me nihče ne spravi v to neurje?« je godrnjal medved, a medtem je že vstajal in capljal ven, vila pa na njem kakor na konju. Zagrebla se mu je v gosti kožuh, toda sneg se ji je prijemal zlatih las in se ji usipal na gola ramena. Vila je stisnila zobe, a ni rekla nič. Dolgo bi ne bila vzdržala, pa saj ni bilo treba. Iz metelice se je prikazal deček, vlekel sani za seboj in imel roke rdeče kakor kuhan rak. Vprašal ju je: »Ali grem prav k stari ženici? Ali ni več daleč? Jaz ne morem več hoditi.«

»Pa pojdi k nam, da se boš ogrel!« je dejala vila. Prijela je dečka za roko in ga vedla v brlog.

»In tale sneg si stresi z obleke zunaj, razumeš!« je godrnjal medved in se tudi sam dobro otresel. Potem je legel, zazehal in si dal spet odpreti radio. Vila je medtem snela Pepčku čepico z glave in jo dala sušit. Postavila mu je k ognju majhen panj, da bi mogel sestiti, in zaprla radio. »Kaj pomeni to?« je zarjovel medved. — »Pepček bo pripovedoval, stric,« je rekla vila. »H kateri stari ženici greš? Nas se ne boj! Jaz sem vila in tale je strček medved. Godrnja od jutra do večera in še ponoči, pa je strašno dober.«

»Saj se ne bojim,« je odgovoril Pepček. »No, h kateri stari ženici?! K tisti v mestu, pri kateri stanuje naša Milka. Morala bi bila priti za božič domov, a ni prišla, češ da je gospodinja bolna in je noče pustiti same. Meni se je po Milki tožilo, naši me niso hoteli pustiti, zato sem kar ušel.«

»Iščejo te že po radiu, ti nepri-diprav! Le veseli se!« se je oglasil medved. »Noč bo vsak čas, kam pa pojdeš zdaj, kam? V mesto, ne? Kajpak — snega je do kolena in zdaj zdaj bo tema. Kar pojdi, če hočeš!« Obrnil se je v stran in se delal, kakor da ne posluša več.

»Stric,« je mirno rekla vila. »Ali bi ti ne mogel po radiu javiti, da smo dečka že našli? Da ne bo tepen, veš?« — »Kaj pa šel?« se je medved spet obrnil. »Vesel sem, da »komarim« in zastonj poslušam radio, zdaj bom pa še z oddajno postajo komaril, ne? Da bom imel sitnosti z orožniki! To si vila, ko še radia ne razumeš?«

»No, strček, ne hudujte se! Ampak Pepčka ne moreva pustiti samega, to sam veš. Kam bi pa prišel v tem snegu? Pri nas pa tudi ne more ostati, ker ga že iščejo.«

Ne želite si videti, kako je medved divjal, preden ga je vila spr-

vila iz brloga. Toda nič mu ni pomagalo, zgodilo se je, kakor je vila hotela. Ko se je Pepček ogrel in čepica posušila, je hotel oditi. Gle-da... vila je zapregla medveda v sani. Iz kota nad ognjiščem je vze-la še vrečico z nekakšnimi zelišči. Potem je sedla na sani in rekla: »Sedi k meni, Pepček, bova drug drugega grela! Striček medved na-ju bo peljal v mesto!«

Milka je bila majhna dijakinja. Iz mesta domov je bilo štiri ure ho-da, zato je stanovala v mestu pri osameli stari ženici. Samo kadar sta bila dva praznika, je šla domov in na božič se je veselila. Toda sta- ra ženica je zbolela, Milka je vse pospravila, skuhala in pripravljala skromen sveti večer. Stregla je že-nici, z mislimi pa je bila doma. Ravno je hotela pogrniti mizo ob postelji starke, ko so zaškrípale stare stopnice, kakor da bi lomastil po njih kak medved. Pa saj je tudi res bil. Ženica se je vzdignila na postelji in obe sta gledali, kdo bo prišel. Najprej je vstopil Pepček, za njim pa medved in vila. Lahko si mislite, kako sta ti dve gledali!

»Naši me niso hoteli pustiti k te-bi, Milka, zato sem ušel. V gozdu sem zablodil, a tale medved in vila sta mi pomagala.«

Zdajci je Milka skočila na pošto in javila domov, da se je deček na-šel. Vila se je medtem bavila z že-nico. Skuhala ji je zelišča, ki jih je prinesla s seboj, in ženici je prešla bolezen, kakor bi pihnil. Takoj je vstala, in preden se je Milka vrni-la, je bilo na mizi že majhno bo-žično drevesce, potica in sladka češpljeva kaša. Dali so je tudi med-vedu poln krožnik. Nečesa tako dobrega še ni jedel. Tako mu je šlo v slast, da mu je kar škripalo za ušesi. Potem je krožnik tako čisto polizal, da se je svetil kakor srebro. Zadovoljno je mrmral: »Včasih pride tudi plačilo za dobro delo!« Zlezel je pod posteljo, da bi malo podremal, in samo tega mu je bilo žal, da ženica nima radia. Toda Milka in vila sta peli božične pe-smi, da ju je bilo veselje poslušati.

Zjutraj se je pripeljal oče z na-jetim avtom po Pepčka in Milko. Kaj bi tu delala, ko je ženica že zdrava? Še sama jo je pošiljala do-mov in se zahvaljevala, ker se je dobra deklica tako žrtvovala.

»Pa mi pokažite še medveda in vilo!« je dejal oče. Toda ta dva sta izginila že ponoči, ko je vse zaspalo. In tako oče še danes ne ve, ali je bilo vse to dobesedno tako. In jaz tudi ne, lahko mi verjamete.

* * *

K polnočnici v češki vasi

*Zvezde žarijo,
zvonovi zvonijo,
vabijo v cerkev*

*k polnočnici nas.
Zunaj je sneg in pritiska mraz,
vzemimo kožuhe,
zbudimo lenuhe,
pojdlmo krepkih nog
tja, kjer je Bog,
ki se rodil je božično noč...
Kakor pastirji so peli nekoč,
bomo molili, prosili Boga,
naj dobro voljo in mir nam da.
Miru in ljubezni želimo si vsi,
ki smo trpeli osamljeni.
Jezušček v jaslicah spi mirno,
nič se ne bojmo, spet boljše bo!*

IVO PERUZZI

NAŠA ASTA

Asta gleda v svet

JOJ, KAKO JE VELIK SVET,	ČE BILA BI KAKOR BLISK,
DALEČ JE DO ŠMARNE GORE;	DALJNE KRAJE BI JASNILA;
A PRI KAMNIKU ZAJET	ČE BILA BI KAKOR VRISK,
OD PLANIN NAPREJ NE MORE.	ZVEZDE BI NA POT PROSILA.

PA ZNABITI DO NEBES
STEZA BELA BI PELJALA —
TAM PRI VRATIH BI ZARES,
ČE JE BOG DOMA, VPRAŠALA.

Asta pri čajanki

SKUPAJ SEDITA, V ČASICI MALI	BOG TE OBVARI, HČERKA VESELA,
VLIVA DRUŽICI SLADKO VODICO	DAJ DA BI VEDNO PRAZNA STOLIČKA
ASTA.	BILA.

STOLČKI SO ŠTIRJE — PRAZNA OSTALA	DA BI NIKOLI TI NE PRISEDLA
ZA TRETJO, ZA ZADNJO DRUŽICO	SKRB IN NE ŽALOST, RANILA LIČKA
DVA STA.	MILA!

Moja sestrica

MOJA SESTRICA LOTA	NA VEČER IMAMO
KUHARICA JE:	RILČEK, KISLI HREN;
OD PALAČINK DO PIŠKOTA	V BOŽJO VOLJO SE VDAMO —
KUHATI ZNA PRAV VSE.	TO RECEPT JE NJEN.

SEM IN TJA PA NAPAKO	A MIDVE PA SVA RADI
S SMETANO STORI;	SKUPAJ NOČ IN DAN;
SOLZICE ZA OMAKO	K NAMA UPI VSI MLADI
HITRO NAREDI.	GREDO V BELI STAN!

Črni dnevi

KAJ SEM BILA PREVESELA, OČKA?	NISI BILA PREVESELA, HČERKA,
KAJ SEM TI PREGLASNO PELA?	A ZDAJ ČASI SO HUDI!
DA ZDAJ SRČEK ME BOLÍ?	NISI MI PREGLASNO PELA,

OSTRE SAPE SO JESENSKE,
ZDAJ ZA CVETKE VEČ NI RAJA,
ZDAJ ZA SANJE VEČ NI MAJA —
ZDAJ SRCE NAS V SE BOLÍ!

Jufranja pesem

ASTA SE VZBUDI IZ SANJ:
DOBRI BOG, OJ DOBER DAN!

DRUGA ROŽA — ROŽA SMEHA,
MLADI DUŠICI UTEHA.

V JUTRO GREDO MISLI BELE,
V ROŽAH TREH SO ZACVETELE.

TRETJA ROŽA JE LJUBEČA,
ČEZ VSO PLAN DRHTI GOREČA.

PRVA ROŽA — ROŽA SREČE,
V ZLATI LUČI SE LESKEČE.

ASTA GLEDA V SONČNO STRAN:
LEPI SVET, OJ DOBER DAN!

Asla kot gospa

JAZ SEM GOSPA, KER VLEČKO IMAM,
PISAN KLOBUČEK, V NJEM PA TRAKOVE;
JAZ SEM GOSPA, KER NEMSKO ŽE ZNAM,
VEM, KAK GOSPE DRŽIJO NOSOVE.

JAZ SEM GOSPA, TRI PUNČKE IMAM:
DUŠA IN NUŠA, A TRETJA DESANKA;
JAZ SEM GOSPA, REKÓ MI »MADAM«,
MARJAN ZA MANO GRE BREZ PRESTANKA.

MOJ PA MOŽIČEK LE NAKUPUJE,
VSE SLADKARIJE Z MANO DELI;
JAZ SEM GOSPA, KER HODIM NA TUJE —
Z OČKOM V NEDELJO DO ČRNE VASI.

Angelčkov božični doživljaj

Meni pravijo Tipsi in sem angelček. Ko bi ne imel dveh rožastih peruti, bi mi tega nihče ne verjel, ker sem strašno poreden. Naj se zgodi kar koli, zmeraj sem jaz kriv. Nekoč je angel, ki prižiga zvečer sveče, eno pozabil prižgati. In brž so vsi kričali: »To je bil gotovo Tipsi!« Drugič je ušlo nekaj ovenčkov in so se izprehajali po nebu, ko bi morali biti v hlevu. Sveti Peter me je poklical in godrnjal: »Zakaj si izpustil ovne?« To je strašno, ker jih sploh nisem izpustil. Samo hlevska vrata sem zaprl, da niso mogli noter. In zaradi tega nisem

zvečer dobil močnate jedi. Ampak to, kar se mi je prigodilo zdaj, je višek vsega. V domačem zaporu sem in da mi ne bo dolgčas, vam bom ves dogodek popisal.

Bilo je pred božičem in imeli smo dela čez glavo. Otroci si želijo toliko reči, da se nam kar po glavi vrtili. In pri tem morajo pomagati vsi angeli, tudi jaz. To pot sem pomagal zavijati punčke. Nenadno sem se moral zasmejati: ena izmed punčk je bila docela taka kakor jaz, samo peruti ni imela.

In zdajci mi je šinila misel v glavo: božič v nebesih sem že poznal. Zakaj bi ne pogledal, kako je o božiču na zemlji!? Ko se je angel, ki je tudi zavijal punčke, za nekaj časa odstranil,

vesce in slaščice na njem. Pokusil sem to in ono. Najbolj visoko so visele češnje iz marcipana; hotel sem si jih natrgati, drevesce je omahnilo in padlo na tla. Vsa rodbina je prihitela v sobo. Kaj naj bi bil počel? Naglo kakor blisk sem slekel obleko, zamahal s perutmi in zletel skozi okno. Slišal sem še, kako je Anica klicala: »Moja punčka! Moja punčka mi je zbežala!« Toda to me ni moglo več zadržati.

Ko sem priletel v nebesa, je vse kričalo name. In zdaj sem zaprt in moram trikrat napisati: »Angelček mora biti priden!« Toda rajši sem opisal ves ta dogodek in ga poslal vam, da ga bo lahko prečitela mala Anica in vedela, zakaj ji je prav za prav odletela punčka!

sem brž slekel punčki modro svilen obleko in sem sam zlezel vanjo. Peruti sem stlačil v rokave. Potem sem legel v škatlo in nisem dihal. Drugi angelček ni ničesar opazil. Zakril me je z lesno volno in svilenim papirjem ter poklopil s pokrovom.

Potem se je začelo metanje in trenenje. Jezušček je vozil darila z ekspresnim letalom. Nenadoma je škatla mirno obležala. Slišal sem šepetanje, potem otroški glas, ki je pel božično pesem. Majhna deklica me je vsa vesela gledala in vzdikala: »Punčka! tako lepa punčka! Mama, poglej, kaj mi je Jezušček prinesel! Ali ni to kakor angelček?« Malone sem rekel: »Saj sem vendar res angelček!«, toda zavedel sem se še o pravem času. Deklici je bilo ime Anica. Ni se me upala vzeti iz škatle; ko pa je vsa rodbina zapustila sobo in odšla k večerji, sem sam zlezel ven. Vse sem si ogledal. Najbolj mi je ugajalo božično dre-

FRANJO ČIČEK:

Mihec Pihec

MIHEC PIHEC IN ŠOLSKI ZVONEC

NA JESEN JE PRIČEL MIHEC HODITI V ŠOLO. MAJHEN JE ŠE BIL, VENDAR KORENJAK OD NOG DO GLAVE. PLATNA NI VEČ PRODAJAL, TRGOVINA JE ŠLA V KONKURZ, KO MU JE NAPRAVIL KROJAČ PRAVE HLAČE. PRVO, KAR MU JE V ŠOLI PADLO V OČI, JE BILA ŽIVORDEČA PENTLJA, KI JO JE IMELA GOSPODIČNA UČITELJICA POD VRATOM.

»TAKŠNO BI IMEL TUDI JAZ!« SI JE DEJAL NA TIHEM MIHEC IN JE DOMA PREBRSKAL VSO ROBO V MATERINI ŠKRINJI. IZVLEKEL JE NA BELI DAN RDEČ TRAK IN SI GA ZAVEZAL OKROG VRATU. KO MU JE MATI BRANILA, DA NE SME TAK V ŠOLO, GA JE ODVEZAL IN VTAKNIL V ŽEP. TIK PRED ŠOLO PA SI GA JE PONOVO PRIVEZAL OKROG VRATU. SEVE SO GA GLEDALI TOVARISI KAKOR BELO VRANO. MIHEC PA JE BIL PONOSEN, ČEŠ, VI NIMATE KAJ TAKEGA. GA VPRASA GOSPODIČNA: »MIHEC, KAJ NAJ POMENI TO?« JE ODVRNIL MIHEC: »TO POMENI TO, KAR IMATE VI!« IN JE POKAZAL S PRSTOM NA RDEČO PENTLJO. ZA NOBENO CENO SI GA NI DAL ODVEZATI. ŠELE KO JE SNELA PENTLJO GOSPODIČNA, JE SPRAVIL TUDI MIHEC TRAK V ŽEP.

DRUGI DAN JE OBRNIL SVOJO POZORNOST NA ŠOLSKI ZVONEC, KI JE BIL POČEN IN JE IMEL TAK GLAS KAKOR KOZA. MIHCU JE BILO ZNANO ŽE PREJ, PRAVIL MU JE SOSEDOV LUKEC, KI JE HODIL V VIŠJI RAZRED, DA JE LUKEC TISTI, KI ZVONI V ŠOLI TER TAKO ODLOČA ZAČETEK IN KONEC POUKA IN OD-MORE. TAKRAT JE SMATRAL MIHEC LUKČA ZA GENERALA. — KO PA JE SLIŠAL NA LASTNA UŠESA LUKČEVO ZVONJENJE, JE PRI TEJ PRIČI ZATONILA NJEGOVA SLAVA,

»S TAKO SKATLO ZVONIŠ, DA TE LE SRAM NI!«

»KAJ TO TEBI MAR, ABECEDAR, ZVONIM PA LE JAZ IN NIHČE DRUGI!«

TO JE DALO MIHCU POVOD, DA JE OBRNIL SVOJE MISLI NA DRUGO PLAT. DOMA JE IMEL LEP ZVONEC, ŠOLSKI SE LAHKO SKRIJE PRED NJIM. STRIC MU GA JE DAL, KO GA JE PREJSNJO

ZIMO VZEL NEKOČ NA SANI IN STA SE PELJALA V MLIN. PA JE IMELA KOBILA NA KOMATU ZVONEC IN JE ZVONILA VSO POT. JOJ, JE LEPO PEL TA ZVONEC! MIHEC NI VEDEL DOMA NIČESAR O VOŽNJI, NE O MLINU, NE O STRICU ALI KOBILI, LE ZVONEC MU JE ŠEL PO GLAVI IN GA JE TOLIKO PREHVALIL IN PRECENIL, DA SE JE STRIC NA ZADNJE ODLOČIL: »NU, PA NAJ GA IMA!« TAKO JE PRIŠEL ZVONEC V MIHČEVE ROKE. NA TO JE MISLIL MIHEC, KO GA JE »GENERAL« LUKEC TAKO ZAFRKNIL.

JE PRIŠEL DRUGI DAN MIHEC V ŠOLO PRECEJ RESEN IN ZAMIŠLJEN. ZA SRAJCO JE NOSIL ZVONEC. ZAČETEK POUKA JE OZNANIL LUKEC S POČENIM ZVONCEM.

»KAKOR RAGLIJA SE DERE!« SE JE PREZIRLJIVO NASMEHNIL MIHEC. NIČ NI VEDEL IN SE BRIGAL, KAJ DELAJO V ŠOLI. ŠE ZA RDEČO PENTLJO MU NI BILO MĀR, ALI JO GOSPODIČNA IMA ALI NE.

NESTRPNO JE SEDEL, POUK TRAJA CELO VEČNOST. NJEGOVE MISLI SO ISKALE PRIMEREN ČAS, KDAJ BI SE NAJ OGLASIL ŠOLSKI ZVONEC DRUGIČ. KO SE MU JE ZDELO, DA JE NAPOČIL TA TRE-NUTEK, JE PLANIL IZZA KLOPI, KAKOR DA GA JE PIČIL GAD, IN PREDEN SE JE V RAZREDU KDO ZAVEDEL, KAJ IN KAKO, JE ŽE BIL MIHEC SKOZI VRATA IN V VEŽI. PA JE PRIČEL ZVONITI IN ZVONITI, DA JE NA MAH SPRAVIL VSO ŠOLO POKONCI. PRI VSEH VRATIH IN NA STOPNICAH SO STALI UČENCI IN UČITELJSTVO TER ZAČUDENO ZRLI V MALEGA ZVONARJA, KI JE ZVONIL KAKOR ZA STAVO. GOSPOD UPRAVITELJ NI VEDEL, ALI JE TO ZNAK ZA POBUNO ALI ŠTRAJK ALI KA-LI? STOPIL JE K MIHCU. TODA TA SE NI NITI ZMENIL ZANJ. ZVONIL JE NAPREJ, DA JE ŠLO ŽE SKOZI UŠESA. ŠELE KO JE OPAZIL MIHEC PRI VRATIH LUKCA, JE OBSTAL IN VZKLIKNIL:

»VIDIŠ, LUKEC, TAKO SE ZVONI!« — JE UTIHNIL MIHČEV ZVONEC IN Z NJIM JE TUDI NAŠE POVESTI — KONEC.

Najmanjše drevesce

(Božična pravljica)

Na pobočju nizkega hriba je raslo nekoč mnogo majhnih smrek. Zemlja je pobelil sneg, zato so trepetale od mraza. Vendar so bile vesele, še smejale so se in pele; vedele so že namreč, da pomeni sneg tisti čas, ko se bližajo lepi božični prazniki. Takrat jih bodo izkopali iz zemlje in odnesli v tople sobe, kjer jih bodo okrasili z bleščečimi darovi in svečicami in kjer bodo veseli otroci plesali in skakali okrog njih.

Čeprav je bril oster veter, so bile vse smrečice vesele; le ena je bila videti zelo potrta in žalostna. To pa ni bilo nič čudnega, zakaj bila je zelo majhna, zaostala v rasti, kriva in prečudno zvita, kakor ubogi grbasti deček, ki je prodajal na oglu časopise. Odkar se je spominjala, so se njene tovarišice zaradi tega norčevale iz nje. »Tebe ne bodo nikoli izbrali za božično drevesce,« so govorile, »ti majhna, zavita stvarca.« Bleščale so v sončnem svitu in se tresle od zaničljivega smeha.

»Na kaj pa gledajo, ko izbirajo drevesca?« je ponižno in hrepeneče vprašala najmanjša, ki so jo zaradi njene neravne rasti imenovale Božico. Ničesar si ni bolj želela kakor to, da bi smela biti božično drevesce in da bi bila, kakor je slišala pripovedovati, spravljena v lepi, topli sobi.

»Izberejo vedno samo velike in ravne; in prav letos smo me izredno lepo raščene in večje, kakor so bile naše lanske tovarišice.«

»Kako to, da rastele tako ravno in visoko?« je boječe nadaljevala najmanjša.

»Držimo se pokonci, ne bojimo se nobenega mraza, trudimo se in nazadnje zrastemo... a ne kakor ti, ki stojiš vsa v dve gubi in povešaš glavo.« Ko je to slišala, je poskušala tudi Božica, da bi se malo zravnala.

Z vso silo se je vzbočila, z vso močjo je silila s koreninami globlje v zemljo, ki naj bi ji pri tem pomagala. Toda vse je bilo zaman. Ko je bila še čisto mlada, jo je zadela nesreča, da je hudobna čarovnica Vihra sedla nanjo in jo skrivila. Zato ji ves trud ni mogel pomagati, da bi bila ravna. Začela je točiti bridke solzice, ki so tekale toliko časa, da so celo njene veje pričeile izgubljati lepo zeleno barvo in postajati sivkaste.

Toda neko noč, ko so vse sovrstnice trdno spale, je uboga, zaničevana smrečica videla čudovite reči. Najprej je nenadoma zrastle iz tal kroglja ne navadno zelene svetlobe. Več majhnih rjavih in belih zajčkov, ki so se podili ob luninem svitu in ki so to videli, so hitro pobegnili. V sredi zelene svetlobe pa se je prikazalo tako lepo smrekovo drevo, kakršnega Božica še nikdar ni videla in si ga tudi predstavljati ni mogla. Vse je bilo iz samega zlata in na gosto pokrito s cvetjem in sadjem, pestro, kakor da je sestavljeno iz samih dragih kamnov. Drevo je imelo na vrhu lepo človeško glavico z mehkim, smejočim se obrazom. Veje so bile spremenjene v roke in v eni izmed njih je držala prikazen zlato čarovniško palico. Čudovito drevo pa ni stalo pri miru, ampak se je vrtelo in sukalo kakor deklica v nagubanem krilu. Naenkrat je drevo spregovorilo: »Jaz sem mati vseh dreves. Kdo me tukaj potrebuje?«

Smrečica Božica je brez sape čakala, da se bo kdo oglasil — sama se namreč ni upala odgovoriti. Toda nobenega odgovora ni bilo od nikoder. Čez nekaj trenutkov je čarobno drevo zopet spregovorilo:

»Jaz sem mati vseh dreves. Ali me nihče ne potrebuje?« Zdaj šele se je zazdelo Božici, da je to najlepša prilika. Opogumila se je in spregovorila: »Jaz, jaz te potrebujem!« »Kdo govori?« je vprašala kraljevska smrečka. »Jaz — Božica!« je zastokala najmanjša smrečica.

»Kaj je s teboj, Božica?« jo je ljubeznivo vprašalo drevo.

»Ne morem rasti kakor druge, ki bodo smele biti božična drevesca. Tudi jaz si to srečo tako želim, a vem, da bom morala ostati tu sama v mrazu in samoti.« Ko je to izgovorila, jo je začel daviti jok, da bi si bila morala takoj obrisati nosek, ako bi ga imela.

»Kako naj ti pomagam?« je zopet vprašala prikazen.

»Prosim te lepo, naredi me veliko, visoko in ravno kakor so druge!« je odvrnila Božica.

»Ali bi bila rajši največja in najlepša ali najbolj ljubljena?« je nadaljevala kraljica dreves.

Božica je pomislila, a samo za trenutek, nato je plašno, a vendar odločno odgovorila: »Rada bi bila najbolj ljubljena.«

Čarobno drevo se je nasmehnilo. »Tako bōdi!« je rekel glas. Nato se je mati dreves trikrat zavrtela in se pri tem spremenila v zlat oblak, ki ga je obdajala zelena svetloba, ter izginila v zemljo.

Drugi dan je bil božični dan. Na hrib so — kakor vsako leto — prišle cele trumē ljudi izbirat smreke za božična drevesa. Nekateri so se pripeljali z vozom, drugi so prišli peš. Med njimi so bili bogati in revni, a vsi so hoteli imeti velike in lepe smreke. »Jaz hočem to ... jaz hočem to,« je bilo slišati po hribu, dokler ni bila navzlic dogodkom prejšnjega večera Božica prepričana, da jo bo tudi letos zadela ista usoda kakor druga leta. Komaj je spravila skupaj toliko poguma, da ni na glas zajokala.

V tem trenutku pa je ugledala pod hribom avto in v njem ljubko deklico. Bila je milega obraza, skoro podobna prikazni prejšnjega večera, le izraz v obrazu ji je bil žalosten in na potezah se je poznalo, da trpi bolečine. Poleg voza je stal velik gospod in čakal, da bo deklica spregovorila.

»Nobene ni take, ki bi mi ugajala, oče!« je rekla. »Vse so velike, močne in — zdrave. Spominjajo me na dečke, ki se lahko kepajo, jaz bi pa rada bolj meni podobno smrečico!« Naenkrat pa je vzkliknila: »O, poglej,

poglej! Tam stoji ena, čisto sama zase, — kako je ljubka! Vsa je zvita kakor kakšno japonsko drevesce in tako majhna, da bi jo lahko sama držala v naročju. Le tisto hočem!«

Gospod je šel k smrečici Božici in jo z majhno lopatico izkopal s koreninami vred. Vse njene tovarišice so začudeno in neverjetno gledale, ker so se zavedale, da jih morajo posekati, ako jih hočejo vzeti od tod. Božice pa ni bilo treba posekati, ampak so jo samo narahlo dvignili iz zemlje. Ko je gospod položil najmanjšo smrečico deklici na kolena, je tudi ta razumela. Deklica je bila hroma; eno nogo je imela v okovju in poleg nje je slonela bergla. Ubožica se je ljubeznivo nagnila k smrečici: »Vidiš, nikoli nisem bila kakor drugi otroci, zato sem tudi takoj vedela, da tudi ti ne moreš biti kakor druga drevesa. Zato te imam še mnogo mnogo rajši. Posadila te bom v lonček iz modrega porcelana in tako boš ostala za stalno pri meni. Čeprav ne boš rasla, te bom ljubila vse življenje. Vsako leto o božiču te bom okrasila z najlepšimi darovi, kar jih je dobiti, in nikoli te ne bom vrgla na smetišče, kamor bodo kmalu prišle vse tvoje sovrstnice ...«

Skrivnost zelene jame

(Čudoviti doživljaji dveh dečkov)

Tajna zrcalne dvorane

Spočetka se jima prostor ni zdel tako strašen — nasprotno! Bila je to dvorana, ki je bila obokana z ogromnimi gotskimi oboki. Neštene stene so bile iz krasno brušenih zrcal in zdelo se je zaradi tega, da se dvorana razprostira v neskončnost.

Tomo in Branko sta zagledala svojo lastno zrcalno podobo sto-krat pomnoženo in zdelo se je, kakor da bi valovala v vsej dvorani ogromna množica ljudi.

Odvrgla sta plašča, ki sta jima bila pri hoji v veliko napotje.

»Čudno,« je menil Tomo. »Vojak je vendar čisto razločno rekel, da drviva v pogubo! Pa naju vendar ne zasledujejo in tu duše ni razen naju. Ali si to znaš razložiti?«

Branko ni odgovoril. Samo krčevito se je držal prijatelja za rokav.

»Zakaj se obešaš name kakor klop?« je vprašal Tomo zadirčno. Dobil je prav jasen odgovor. »Ker si velik bedak,« je rekel Branko precej osorno, bedak, ki misli vedno le toliko daleč naprej, do kamor mu sega nos! Nikar ne misli, da te iz same pretirane prijateljske ljubezni držim tako čvrsto. Toda če tu med temi zahrbtnimi zrcalnimi stenami ne ostaneva skupaj, potem se ne bova več našla, če se izgubiva. Jaz se bom že kako izmazal, toda za tebe se bojim. Zakaj če jaz ne mislim tudi za tebe, potem ne vem, kaj se bo zgodilo s teboj, ti kodrasti bacek!«

Tomo je brez ugovora vzel na znanje to kratko pridigo. Imel je lepo lastnost, da je vedno uvidel svoje napake in krivice, ki jih je prizadejal drugim. Da, sedaj je bil celo on tisti, ki je prijel svojega prijatelja okoli rame.

»Oprosti mi,« je rekel pri tem, »mislim, da sem bil strahovito neumen, ko sem te grajal. Te zrcalne stene so me vsega zmešale. Človeku postane kar temno v glavi, če vidi samega sebe dvajsetkrat enako naslikanega!«

»To še ne bi bilo največje zlo, prijatelj! Toda zrcala nama lahko vzamejo vso možnost, da se znajdeva med njimi. Midva sva vendar prišla skozi vrata v to dvorano. Ves čas sem se trudil, da bi jih ne izgubil izpred oči — a zaman. Sedaj vidim samo zrcala, zrcala in nič drugega ko zrcala!«

Tomo je s pomenljivim obrazom poslušal. Tudi njemu je bilo enako pri srcu kakor tovarišu Branku.

Nekaj časa sta še hodila med stenami sem in tja.

»Tu ne najdeva svoj živ dan več ven,« je končno vzkliknil Branko v pravični obupanosti. »Umrla bova od lakote med temi zrcali. To je bilo tisto, kar je mislil vojak, ko je rekel, da drviva v lastno pogubo!«

»Lepše torej sploh ne more biti!« je godrnjal Tomo. »Umreti od lakote in pri tem samega sebe gledati — meni se zdi, da je stari mož, ki je spisal knjigo o Esteri, prav dobro poznal to zrcalno dvorano. Zato je tudi vsakega tako svaril pred tem tajinstvenim mestom!«

»No, sedaj sva tu. Meščani Estere so naju nagnali sem, kjer sva bolj varno ujeta kakor pa za najbolj debelimi trdnjavskimi zidovi!«

»Povej mi, Branko; ti si od naju dveh pametnejši — saj si mi to pred nekaj minutami prav jasno in točno razložil — kaj bo pa zdaj; ali veš za kakšen izhod iz te neprijetne zagate?«

Branko je zmajal z glavo: »Če sem katerikoliokrat kaj takega rekel, potem sem tudi jaz velik bedak! To povem popolnoma samovoljno in ne morda zato, da bo tebi zadoščeno, moj malček! Kajti tu je moja modrost...« Hotel je

reči: »pri kraju«, pa je sredi stavka prenehal in pričel strmeti v zrcalo, pred katerim sta ravnokar stala. Naenkrat se je plosko vrgel na tla, tako, da se je Tomo zelo prestrašil.

»Kaj pa je?« je zavpil ves razburjen. »Nova nevarnost?«

»Ne!« je zaklical Branko vriskajoče. »Nasprotno! Morda rešitev! Skloni se nekoliko!«

Tomo je storil, kakor mu je bilo rečeno, in opazil, da je bilo ogledalo, poleg katerega se je Branko vrgel na tla, spodaj na podstavku razpraskano. »Nekaj prask vidim na zrcalu,« je rekel.

»Praske? Ne, moj dragi, to niso praske, to je pisava!«

»Pisava?«

»Da! Nekdo jo je z diamantom vrezal v steklo. In sicer je imel ta nekdo strahovito naglico, kajti vse črke so neenakomerne in postrani. Toda jaz sem smisel pisave že pogruntall!«

»Kaj takega!« se je čudil Tomo. »In ti si samega sebe imenoval bedaka! Tega ti kot tvoj prijatelj nikoli ne odpustim! In zdaj povej, kaj je napisano na zrcalu?«

»Poslušaj!« Zapisano je: šteje, da prideš do dvanajstega zrcala, od tega potem tri na desno in še enega na levo. Na tem zrcalu je vijak.

Zavrti tega... Tu pisanje preneha.«

»Morda je to nova past?«

»Mogoče! Toda jaz ne verjamem. Poskusiti pa morava stvar na vsak način,« je menil Branko. Tako sta se znašla prijatelja zopet pred novim doživljajem!

Konec I. dela

* * *

KATKA POPEVA

*Vrtec svoj sem ogradila,
rože rdeče vujn vsadila,
rože rdeče, rože bele,
da bi cvele i dehtele.*

*Saj to vrtec ni v ogradi,
to je radost v duši mladi,
vrtlarica — to sem ja,
Katka dela to, kaj zna.*

*Rože v venec bom nabrala
i ga bom pred kipec dala,
ta je kipec rojstni dom,
ja njegova sem i bom.*

*Tako mati so vučili,
oča so mi govorili:
nima zate doma svet,
če ni v srcu razodel.*

*Rože rdeče — krv je vroča,
bele rože — luč sijoča,
vse to ja sem kipcu dala
pak sem srečna, Bogu jala!*

E. L. Gangl

Vrabčkov Miklavž

V opuščeni škorčji gajbici je bilo pred svetim Miklavžem veselo. Zaman je gospa vrabčeva ukazovala svojim otrokom, naj pospravijo gajbico. Ker so bile vse njene besede bob ob steno, jih je napadila na vrt, da bi je pri delu ne motili. Vrabčevi so pričakovali obisk.

Stari Kos — Bog ve, kako se je tegā domislil — je obljubil, da pride letos na obisk kot Miklavž in da prinese otrokom daril. Kos je bil star godrnjač, samotar in vdovec.

Vrabčevka, ki je bila tudi vdova — starega vrabca, je nedavno ujel zloben deček v zadrgo — je bila res gospodu Kosu hvaležna in zato je tako skrbela, da se v njenem stanovanju vse lepo pospravi.

In ko so bila okenca lepo umita, miza pokrita s koščkom platna, je poklicala otroke.

»Da se boste lepo vedli!« jim je rekla. »Pride Miklavž! Veste, tisti, ki hodi tudi k ljudem in nosi otrokom darila. Lepo mu nekaj zapojte! Ali znaš katero?« je vprašala najmlajšega vrabčjega sina.

»Mama, znam! Tisto: Jaz pa le počas...«

»No, ta ni ravno najlepša, pa naj bo. In ti?« se je obrnila k drugemu.

»Jaz pa znam tole: Prišla bo pomlad...«

»Ta je že lepša. Ampak lepo zapojte, sveti Miklavž poslušaj vsak dan angelčke in ti to znajo!«

Oglasil se je zvonček. Mimo okenca je šinila senca. »Je že tukaj,« je zašepetala mama in vrabčki so jo pobrali vsak v svoj kot.

»No, ali imate pridne otroke? Vas ubogajo? Znaajo peti?«

»Seveda znajo,« so slišali vrabčki materin odgovor Miklavžu.

»Tako, tako,« je rekel globok glas. »Prepričal se bom. Torej začni ti, mali črnoglavček!«

Ker pa so imeli vsi vrabčki črne glave, je začel kar eden izmed njih: »Jaz pa le počas...« in druga dva: »Prišla bo pomlad...«

I no, to je bila pesmica, ki je Miklavžu ugajala. Brž je začel deliti slaščice in druga darila. Razdajal je jabolčna jedrca, suho grozdje, pa tudi vrabčji mami je dal nekaj zrnec prosa. Vsi so bili veseli.

Samo najmanjšemu vrabčku je bil rumen kljun Miklavža tako sumljiv, da je vprašal mamo, ko je Miklavž odšel:

»Mama, ali ni bil to naš kos? Saj veš, kako me je nekoč prijel, ko sem mu pred nosom odnesel najlepšo češnjo?«

Mama pa ni odgovorila. Samo s predpasničkom si je brisala oči, ker se je spomnila na pokojnega soproga, ki ga je tisti hudobni deček pripravi ob življenje.

Kako bi bil danes vesel!...

Božične svečice

(Norveška povest)

Erlend Nansen je imel svojo domačijo v enem največjih smrekovih gozdov, ki pokrivajo severno norveško pokrajino. Ni bil bogatejši od svojih sosedov, zakaj podnebje tistega severozahodnega kota Skandinavije je bilo ostro, zemlja nerodovitna. Toda imel je nekaj, kar je zanj pomenilo več kakor vse bogastvo sveta: sina, ki je bil ravnokar prekoračil deseto leto in je v veselje staršev doraščal v krepkega, zdravega in pametnega mladeniča. Olaf se je imenoval ta otrok norveških gozdov, toda domači ga niso nikdar drugače klicali kakor Ole.

Dva dni pred božičem, zvečer, ko je ležal dečko že v svoji postelji, je rekel Erlend Nansen svoji ženi: »Sigrid, jaz se odpeljem jutri zjutraj v mesto, da prodam naše medeno pecivo. Za božični semenj pridejo ljudje vse okolice v mesto; tedaj se lahko kaj zasluži.«

Pri teh besedah se je mali Ole, ki še ni spal, vzravnal v svoji postelji, pomembno pogledal očeta in rekel: »Ali smem tudi jaz s teboj v mesto, oče?«

Erlend in Sigrid sta se vprašujoče spogledala; nato je menila mati: »Erlend, z mirnim srcem ga lahko vzameš v mesto; saj še ni bil nikoli tam in vožnja s sanmi bo za njega prav prijetno božično presenečenje.«

Erlend je smehljal se pokimal in nekaj minut pozneje se je mali Ole že preselil v kraljestvo sanj, ki so mu posebnosti nepoznanega mesta prikazale v najbolj pisanih barvah.

Drugi dan, takoj po sončnem vzhodu, je naložil Erlend na sani vreče s pecivom, Sigrid je prinesla toplo ovčjo odejo in torbico s popotnim brašnom, zakaj do mesta je bilo več ur. Nato je ovila otroku volneno ovratnico okoli vratu in ga opomnila, da mora včasih stopiti s

sani in teči poleg njih, da se ogreje. Ko je bilo vse pripravljeno za pot, je sedel oče poleg svojega sina in potegnil vajeti.

»Hop, hop!« je veselo zavpil mali Ole in oba stara konjiča Grane in Jol sta kar zletela preko snega, kakor bi bila mladi in močni žrebeti. Vajeti so škripale, kraguljčki so pozvanjali in sani so drčale hitro in lahko po beli, blesteči cesti.

Tudi vse popoldne je trajala vožnja skozi zledenele gozdove. Grane in Jol sta sopihala, pot jima je tekел po telesih in bele pene sta imela pred gobcem. Toda njune krepke noge niso poznale utrujenosti... Naposled jih je po dolgih urah pozdravil daleč na obzorju cerkveni zvonik mesteca. Srce malega Ola je pričelo burno utripati, kajti za dušo tega nepokvarjenega otroka gozdov je pomenilo mesto, pa naj je bilo še tako majhno in revno, nekaj veličastnega, čudežev in krasot polnega.

Kmalu je pokukala iz večernega somraka streha, sledile so ji druge; nekaj minut pozneje so že drsele sani po ozkih ulicah majhnega mesta. V neki stranski ulici je ustavil Erlend konje in izstopil. Nato je dvignil malega Ola iz sani, ga prijel za roko in stopil v trgovino znanelega trgovca. Ta je prisrčno pozdravil Erlenda in vprašal njegovega sina, ali bo tudi postal trgovec, ko bo velik.

»O, zelo rad!« je odgovoril deček, ki je bil popolnoma prevzet od vseh novih vtisov.

Ta odgovor je očitno ugajal trgovcu, kajti zasmel se je in podaril malemu Olu velik kos kolača z rozinami. Ta je tudi takoj korajžno ugriznil vanj in je med tem opazoval z velikimi očmi na policah in mizah nakopičene gore medenih kolačev, božičkov iz marcipana, sladkornih prašičkov, pomarančnih piškotov, čokoladnih tort in podobnih slastnih reči, katerih v taki množini skupaj še ni nikdar videl. Z enakim občudovanjem je strmел

v božične svečice v vseh velikostih in barvah, ki so bile naložene na drugi strani velike mize in ki bodo na božični večer krasile božične smrečice in razsvetljevale hišna okna. Ko mu je trgovec potem, ko je končal kupčije z Erlendom, celo stisnil dve taki lepi svečici v roko, ni poznalo njegovo veselje nobene meje več.

Medtem se je znočilo in Erlend se je moral posloviti od svojega poslovnega prijatelja, da bi lahko opravil v mestu še nekaj potov. Kmalu nato je spet sedel na saneh poleg svojega v tople odeje zavitega sina in je z bičem priganjal konje, ki so v hrepenenju po toplem domačem hlevu krepko potegnili. Znočilo se je. Bilo je temno kakor v rogu in strahovito mraz. Mirni črni gozd se je zdel kakor začarana pokrajina, toda mali Ole, ki je bil navajen na njegovo tišino, se ni bal. Stopil je včasih s sani in tekel poleg njih, da bi se ogrel, dokler ga ni oče naenkrat s prestrašenim glasom poklical:

»Vstopi hitro, Ole; hiteti morava kakor hitro je mogoče. Za življenje nama gre!«

Zopet je zažvižgal bič po zraku in konja sta skoraj letela po trdem snegu. Mali Ole se je prestrašen zavil v toplo odejo in včasih zvedavo pogledal nazaj, pa ni videl drugega kakor množico skozi grmovje žarečih točk. Točke so se premikale in držale korak s sanmi. Četudi sta konja podila, kar se je dalo, se jima vseeno ni posrečilo, da bi povečala razdaljo med tajinstvenimi točkami in sanmi.

»Kaj je to, oče?« je vprašal deček, tresoč se od mraza.

»Volkovi!« je odgovoril Erlend kratko in resno. Nato je pomirjevalno pripomnil: »Toda mi drsimo tako hitro, da nas ne bodo dohiteli.«

Sani so letele kakor puščica po zasneženi in zledeneli gozdni cesti. Toda do Nansenove domačije je bilo še več ko dve milj in počasi,

polagoma se je zmanjševala razdalja med sanmi in žarečimi točkami.

»Grana bom izpregel in ga bom moral pustiti,« je rekel Erlend čez četrto ure. »Medtem ko ga bodo volkovi lovili, bova midva z Jolom ušla. To je naša edina rešitev!«

»Ali jim ne moreva prepustiti mesa, ki sva ga kupila v mestu?« je vprašal deček.

»Ne bo dosti pomagalo,« je z žalostnim nasmehom odvrnil oče. »To bi bil za te lačne pošasti samo grižljaj, ki bi ga požrle v nekaj minutah. Toda ti imaš vseeno prav. Pa poskusiva! To bo razbremenilo sani in povečalo razdaljo med nami in volkovi.«

S krepkim zamahom je zalučal Erlend vrečo z mesom na cesto. Žareče točke so za nekaj minut izginile. Slišati je bilo strahovito tuljenje in zavijanje ter lomljenje kosti. Toda to je trajalo le malo časa, potem so se pa žareče točke spet približevale. Dolgo pogrešana mesna večerja je krvoločnost in poželenje volkov še povečala. Ta jed jim je bila kakor predjed, kateri naj bi sledila izdatnejša pojedina — oba velika in krepka konja in nato Erlend in Ole.

Že so dosegli volkovi sani in so pričeli od obeh strani skakati nanje. Tedaj se je dvignil Erlend, presunljivo zakričal, da je daleč odjeknilo po temnem gozdu, in udaril na slepo z bičem na obe strani med tuleče zverine, da so se prestrašene umaknile. Toda s tem je pridobil le nekaj trenutkov. Erlend, ki je poznal gozdove in njegove prebivalce, je to dobro vedel: hotel si je pridobiti potreben čas, da bi lahko izpregel Grana in s tem volkove za četrto ure odvrnil od sani.

»Oče, prosim te, ne predaj Grana volkovom!« je prosil mali Ole jokajoč.

»Jaz jim vržem svoj kolač in bonbone...«

»Ole, še povohali ne bi tvojih dobrot!«

»Potem jim pa žrtvujem božični svečici, da bodo pustili Grana v miru...«

Ko je slišal Erlend predlog svojega sina, je ves vztrepetal in rekel z glasom, ki je bil od razburjenja ves zamolkel: »Bog te blagoslovi, Ole, za te besedel.«

Hitro je odmotal manjši sveženj, v katerem sta bili dve hlevski svetilki, ki ju je kupil v mestu za sosedovo ženo. Potem je vtaknil v

vsako po eno svečico, ju prižgal in dal eno v roke malemu Olu. Nato sta poskočila kvišku in pričela mahati s svetilkama, tako da so od svetle luči zaslepljeni volkovi glasno zatulili in nato v zmedenem strahu izginili v gostem grmovju.

»Božični svečici sta nama rešili življenje!« je rekel Erlend, ko je četrť ure pozneje Sigrid ihtečega dečka s solzami radosti v očeh stisnila v svoje naročje...

* * *

Kje otrok si zlatolasi?

»Kje otrok si zlatolasi?
Brž srnjačka mi napasi,
pa ga osedlaj!«
Jezuščka pokliče Mati.
Pred nebeškimi so vrati
zbrani angelci že vsi,
zlate čakajo sani...
Jezušček je na srnjaku,
angelčki so na saneh
in hitijo po oblaku —
že na zemeljskih so tleh.
»Zdaj krenimo v tole plat,
tam sta revščina in glad!
Ni krompirja, kruha ni
in otroci so bledi.«
Jezušček da z zvončkom znak,
ko je stopil na prvi prag.
Glej, že angelčki hité
in na mizo položé
cvetov rumenih z rajskih lok

in tisoč jih vzevete okrog
in vsak iz njih je zlat cekin...
Očetu pravi božji Sin:
»In tebi sem prinesel delo.«
Kako je v hiši vse veselo!
Prinesel Jezušček na sveti je večer
očetu delo, zdravje, kruh in mir...

* * *

Božični utrinki

V Marijo dete se smehlja,
vso srečo ji obeta.
Marija je vesela vsa,
ne ve, kaj bo čez leta.

Pred nekaj leti tudi mi
nebeško smo darilo
prav kakor Jezuščki bili
za mamico premilo.

Mariji sanja se skali,
osujejo se nade.
A krivda pade na ljudi,
na Jezusa ne pade.

Poglejmo mamici v oko.
Smo li ostali zanjo
darilo božje ali smo
skalili njeno sanjo?

In če Mariji nade se
čez leta le skalijo,
po naši krivdi naj se ne —
po naši naj brstijo.

Pastúškin

X. ČUDOVITI STOTAK

Zadnja točka sporeda. Ta mora biti najsjajnejša, najbolj učinkovita, spravi naj gledalce v navdušenje, da bodo radi spet obiskali tvoje gledališče. Z glavami bodo majali, premišljevali, ali na sled ne bodo prišli, zlasti, ako si bil v vseh prikazih res pripravljen in spreten. Prikaz, s katerim zaključuješ svojo predstavo, je izum slovitega mojstra Joahima, enega najbolj priznanih jugoslovanskih iluzionistov. Tudi on prikaz s stotakom rad podaja ob sklepu svoje predstave. Pred prikazom lahko to gledalcem omeniš, da spoznajo tvoje imenitne zveze s svetovnimi iluzionisti.

Prikaz

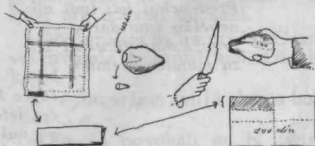
Poprosi, naj ti kdo izmed gledalcev posodi stotak. Da, pravi, pravcati stotak, bankovec za 100 dinarjev. Pa še naroči, naj se na robu podpiše, ali pa naj ga označi na kakem mestu na kateri koli način, da bo po prikazu spoznal svojo lastnino. Nato pozovi na oder starejšo gospodično, recimo teto iz mesta ali kako gospo. Lahko je taka, ki najmanj zaupa tvojim čarovnijam. Saj tu bo spoznala, da niso tvoji prikazi, kakor bi psa sunil v rebra. Pred njo in pred gledalci pregani stotak čez pol in spet čez pol in še enkrat čez pol. Nato ga stisni osebi, ki jo imaš na odru, v dlan. Naj drži stotak tako, da vsi gledalci vidijo, da ga ima v roki in da ga drži z dvema prstoma. Iz žepa izvleci robec. Navaden robec naj bo in dosti velik. Pokaži ga gledalcem od

vseh strani in pokrij z njim roko dame, ki drži robec. Potisni ji še enkrat stotak pod robcem tako, da ga bo močno čutila med prsti in jo vprašaj pred vsemi, če ga še drži. Naravno, da bo prikimala.

Nato poprosi za limono (citrono) in kuhinjski nož. Limono vtakni v žep in nož položi na mizo. Ponovno vprašaj damo, ako še drži stotak. »Seveda ga držim in tudi dobro ga čutim med prsti,« bo odgovorila. Približaj se dami, primi za rob robca z obema rokama in ga naglo pred gledalci iztrgaj iz njenih rok. Ona in vsi bodo mislili, da bo stotak padel na tla. Toda stotak je izginil. Nikjer ga ni, ne na tleh, ne v tvoji roki. Prazen robec spravi v žep. Z damo pa se pošali, da ti je izmahnila stotak. Gledalcem ta reč ne bo šla v glavo...

Vsi se bodo čudili, najbolj pa ona sama, ker je vendar še pred trenutkom čutila stotak v roki, sedaj ga pa ni nikjer in nikjer.

Ustrašil pa se bo tudi oni gospod, ki ti je posodil stotak. Obupno ga poglej in reci: »Zdi se mi, da vašega stotaka ne bo nazaj — ali pa bo treba preiskati žepe in torbico tej dami!« Z vso srditostjo bo ta

dopovedovala, da stotaka nima in da ne ve, kam je izginil v trenutku, ko si ji vzel robec iz rok. Vsi so gledali, ali nihče ni ničesar opazil.

Nato ji daj v roke kuhinjski nož. Iz žepa izvleci limono in jo ponudi dami. Ukaži ji, naj limono počez prereže. Pa še ji reci, naj pazi, da ne ureže tebe v roko. Previdno bo napravila na limoni zarezo in to skoro do pol sadu. Nato ji ukaži, naj z roko seže v sad.

Z dvema prstoma bo rinila v limono, dokler ne bo začutila nekaj trdega. Na velikansko začudenje bo izvlekla stotak. Pravi stotak in ravno oni, ki ga je posodil gledalec. Torej stotak z znakom.

Naglo vrzi limono za oder, gledalcem se globoko prikloni in se oprostí, da si jih tako dolgo zadrževal, saj je trajala predstava nad eno uro.

Zagrni zaveso in izgini. Ponovno se boš moral pokloniti, zakaj odobravanja ne bo hotelo biti konec.

Pripor

Za ta prikaz potrebuješ dve limoni, kuhinjski nož in kos papirja.

Razlaga

Iz papirja izreži prav tako velik komad kakor je stotak. Ravno tako ga pregani kakor stotak pred gledalci in všij v oni del robca, ki tvori rob. Robec bo torej imel v svojem zarobljenem delu ob kraju všit papir, ki je ravno tako velik kakor štirikrat preganjeni stotak. Ako še tako mahaš z robcem, tega nihče ne bo opazil. Ko pokriješ dami roko, ji potisni všiti papir med prste pod ostalim robcem, stotak pa primi in drži v roki.

Ker bo ona trdila, da drži stotak, nihče ne bo opazil, da ga imaš ti v roki. Držala bo za všiti papir. V žepu pa imej že od prvega početka drugega dela predstave limono. Že prej izreži zadaj luknjo. Medtem ko ti prinašajo nož in limono (ono, ki je za gledalce), vtakni v žepu stotak v limono. Ker si vtaknil pravo limono v žep, bosta tam sedaj dve. Pazi pa, da izvlečeš iz žepa potem ono s stotakom, in da držiš limono v roki tako, da bo luknja, v katero si vtaknil stotak, skrita v dlani. Previdno se prej vadi, zakaj škoda bi bilo, če bi pokvaril tako lep prikaz.

MIKLAVŽA ČAKAMO . . .

Igor in Maja
in deca povsod
čakajo željno
Miklavžev prihod.

O, da bi najprej
obdarjal le tod,
kjer je pomankanje,
največ sirot!

Saj bo prinesel
obilo dobrot
revnim, bogatim
ta sveti gospod.

Glej, že odpira
nebesni se svod,
sveti Miklavž se
odpravlja na pot.

Dragi gospod Doropoljski!

Včeraj sem prejela 9. številko »Zvončka«, ki mi zelo ugaja. Tista o Čicku je zelo luštna. Najbolj sem se pa smejala Mihecu Pihecu in njegovemu klobuku. Po vest »Skrivnost zelene jame« se mi zdi jako napeta in zanimiva. Mama pravi, da se bosta Tomo in Branko gotovo rešila, bosta pa še mnogo doživela. Uganke sem poskušala rešiti, pa nisem mogla vseh, ker imam še premalo vaje, očka mi pa nima časa pomagati, ker je tako zaposlen v banki.

Zelo se že veselim na sv. Miklavža. Tu pri nas ga sicer ne poznajo, k nam pa vseeno kaj lepega in sladkega prinese vsako leto. Moj bratec Vinko si želi veli-

kega lesenega konja. Jaz sem starejša in bi najrajši lepe knjige in pulover.

10. številka »Zvončka« bo tudi gotovo že prišla pred 6. decembrom.

Prav lepo pozdravlja Vas in vse naročnike »Zvončka« vdana

*Terezika Novljan, učenka,
Namur, Belgija,
27, Place Albert I.*

Vsem svojim ljubim Zvončkarjem želim mnogo Miklavževih daril (če niso poredni, seveda!) in vesel, blagoslovljen Božič. — Na veselo svidenje prihodnje leto!

Gospod Doropoljski

»Zvonček« v letu 1939.

S prihodnjo številko, ki izide 1. januarja, stopi naš »Zvonček« v svoje 40. leto.

Za ta svoj jubilej bo dobil drugo, še prikupnejšo opremo. Tudi vsebinsko bo skušal prekositi letošnji letnik. Prinašal bo lepe pravljice, mične, zanimive zgodbe, pestre in poučne črtice o prirodi in tehniki, kratkočasne pripovedke, šaljive dogodivščine v slikah in stihih, zabaven drobiž, zvite uganke, mnogo ilustracij, note in še to in ono.

Že letos je našel »Zvonček« pot v tujino, saj ga je čitalo precej otrok v sosednjih državah, pa tudi v Franciji in Belgiji ter celo v Braziliji in Argentini. Premnogo pa je še slovenskih zamejčkov in izseljenčkov, ki ne poznajo »Zvončka«. Poiskati njih domove v svetu in jim vsak mesec prinašati pristržene pozdrave od ljubega doma bo naloga našega lista v jubilejnem letu 1939., naš plemeniti cilj, ki ga bomo mogli doseči samo, če nam bo pomagala vsa slovenska javnost.

Hočemo in moramo pa naprej po začrtani svetli poti!

Zastavice za brihtne glavice •

KRIŽANKA

Vodoravno: 1. podzemeljski hodnik; 4. dragulj; 6. pregrinjalo; 7. bolezen; 8. zabavišče; 9. ptica.

Navpično: 1. delavec; 2. obljuba; 3. stroj; 4. del obleke; 5. rod (ljudstvo).

BESEDNICA

Iz črk A A A A A A A A D D D E G I I J K K K N N O O P R R R S U V sestavi besede naslednjih pomenov: 1. zver, 2. časomer, 3. posoda, 4. žensko ime, 5. obrtnik, 6. časovna enota, 7. veznik, 8. izvor, 9. pesnitev, 10. log. Izpremeni začetnice dobljenih besed tako, da dobiš nove besede, katerih prve črke dadó voščilo.

KVADRAT I

	1	2	3	4
1	A	D	D	I
2	K	K	O	O
3	O	R	R	R
4	R	T	U	U

Navpično in vodoravno:

1. napor,
2. moško ime,
3. graja,
4. žensko ime.

ZLOGOVNICA

Iz zlogov a, a, ba, ba, bad, go, gor, i, ja, ja, la, ma, mek, mor, no, o, ra, rad, sa, so, u, vi sestavi besede, ki pomenijo: 1. livado sredi gozda, 2. slovenskega pesnika (roj. 1838. l.), 3. vzpetost, 4. žuželko, 5. stanovanjski prostor, 6. reko v Evropi, 7. rimsko božanstvo, 8. pijačo, 9. moško ime, 10. vdolbino, 11. mesto v Romuniji. Prva navpična vrsta dá ime evropske države.

REK

obod, rožič, kljuse, gospod, doba, zima, ploskev, nega, Kain, Amalija, obed, zalega, pakrog, juha

(Vzemi iz vsake besede tri črke!)

KVADRAT II

	1	2	3	4
1	A	A	A	A
2	A	M	M	N
3	N	R	R	R
4	R	U	U	U

1. reka v Aziji,
2. pritok Drave,
3. kemična prvina,
4. telesna poškodba.

PREGOVOR

ačk — aim — ajo — arm — dom — eni — igo — kad — miš — sti
(Uredi skupine črk!)

POSETNICA

N. A. Kovtar

Kaj je poklic tega gospoda?

REŠITEV UGANK IZ NOVEMBRSEKE ŠTEVILKE:

1. Znamenje. Ključ: Metlika, Bohinj, postrv, družina. Kako si očno, jesensko nebo, pod tabo vse hira, vse vene, umira, življenje vse jemlje slovo.

2. Stopnice. k, uk, rok, Erik, šipek, časnik, edinček, katafalk. — Kurešček.

3. »Pisana četvorica«. Pisatelj, jezdec, dvorni strežaj, kuhar.

4. Križanka. Vodoravno: 1. osa; 2. Bar; 3. jarek; 4. o + lan + r; 5. kakaj; 6. lep; 7. Eva; 8. Don. Navpično: a) jok; b) obala + led; c) Sarajevo; c) arena + Pan; d) Krk.

VSE UGANKE SO PRAVILNO REŠILI:

Branko Šumer iz Šoštanja; Vlasta Vagajeva iz Novega mesta; Petja Koprivškova, Zdenka Kovačeva, Miro Soršak, Pavel Šetina in Adalbert Zakrajšek iz Ljubljane; Matko in Terezika Svoljšakova iz Doba pri Domžalah; Milena in Božidar Kokotčeva iz Stare cerkve pri Kočevju; Albin Jamšek, Lina Gortanova in Janko Podnežšek iz Maribora; Anton Tement s Sušaka.

19. oktobra je umrl v Parizu Nj. kralj. Vis, knez Arsen, oče kneza-namestnika Pavla. Knez Arsen se je rodil leta 1859. v Vinišvaru. Bil je armadni general jugoslovanske vojske in velik bojevnik. Udeležil se je francoskega vojnega pohoda v Tonking leta 1883.; leta 1889. pa se je udeležil alžirske vojne. Leta 1904. je bil v rusko-japonski vojni in leta 1912. v balkanski vojni. V svetovni vojni se je pa boril na poljskem bojišču in se odlikoval v bitkah pri Varšavi in Rigi. Knez Arsen je bil sin srbskega kneza Aleksandra in brat pokojnega kralja Petra I. Truplo pokojnika so pokopali v grobnici cerkve na Oplencu. Slava njegovemu spominu!

Minuli mesec je dopolnil 65 let svojega dragocenega, delavnega, narodu in zlasti tebi, mladina, posvečenega življenja I. namestnik staroste Sokola kraljevine Jugoslavije, pisatelj in pesnik Engelbert L. Gangl, bivši dolgoletni zaslužni urednik našega lista in sedanji predstavitelj konzorcija »Zvončeka«, ki mu ob jubileju iskreno želimo še mnogo zdravih in srečnih let!

Kalifornijski vrtnarji menda niso mogli spraviti svojih vrtnic v zadostni množini v denar, zato so iskali drug izhod in so ga tudi našli. Vrtnice so skuhali in jih zabelili. Uspeh je bil zadovoljiv: jed iz vrtnic nikakor ni imela slabega okusa. Samo barvo so cvetni listi izgubili. Zato so poskušali ohraniti tudi to. Namesto da bi cvetove kuhali, so iz njih napravili solato. Okus je baje izvrsten. Danes dobiš v mnogih kalifornijskih in drugih ameriških mestih na jedilnih listih rožno solato.

Zimske olimpijske igre leta 1940. ne bodo niti na Finskem, niti na Norveškem, pač pa v Švici. Kakor je znano, se je Finska odpovedala organizaciji iger zaradi tega, ker nima primernih smučišč.

Na Francoskem so letos praznovali 300. obletnico šampanjca. Spominu meniha Pierrea Perrigona, kletarja, ki je leta 1638. v kleti svojega samostana odkril kipeče vino, se je francoska poštna uprava oddaljila na ta način, da je izdala spominsko znamko s Perrigonovo sliko.

Neki trgovec v New Yorku ima trgovino, ki je odprta le ponoči, in sicer od ponoči do 6. ure zjutraj. Ta trgovina je namenjena takim kupcem, ki čez dan ne utegnejo kupovati. Trgovec pravi, da je prav zadovoljen s svojo nočno kupčijo.

Pred kratkim so v Združenih državah Amerike preskušali najglasnejši zvočnik na svetu. Ta aparat je tehnično čudo prve vrste. Tako je glasen, da njegov glas prevpije vse druge dosedanje zvočnike. Uporabljali ga bodo, da bodo oddajali alarmne signale za cele dele velikih mest ali da bodo luške postaje oddajale povelja in navodila ladjam, ki so že daleč od pristanišča. Goni ga motor, ki je visok 1,20 metra. Kako glasen je ta novi ameriški zvočnik, se najbolje razvidi na poskusih, ki so jih delali ob bregovih Niagarskih slapov. Izkazalo se je, da je bil zvočnik precej glasnejši od bučanja silnih Niagarskih slapov.

V glavnem mestu danskega otoka Fünena, v Odenseu, rojstnem mestu znamenitega pisatelja pravljic Andersena, je bilo te dni tekmovanje za šahovsko prvenstvo otoka Fünena. Na tem turnirju je vzbudil veliko pozornost komaj 13letni šahist Preben Christensen, ki je že pri svojih skromnih letih pravi šahovski genij. Končnega turnirja, do katerega si je priboril dostop tudi 13letni Christensen, se je udeležilo vsega skupaj le 7 igralcev. Christensen je premagal vseh 6 nasprotnikov ter si s 6 točkami priboril naslov šahovskega mojstra na Fünenu.

Kar potrebuje mladina

v šoli in doma,
dobi v

Učiteljski knjižarni
v Ljubljani — podružnici v Mariboru

Posebno
priporočamo
bogato izbiro lepih
mladin. knjig po znižanih
cenah. — Izbirite knjige po
cenikih, ki jih imajo šolski upravitelji!

klišeeje

izdeluje klišarna
JUGOGRAFIKA

enobarvne,
večbarvne,
za časopise,

knjige, revije,
razglednice itd

Ljubljana, Sv. Petra nasip 23

